

Luku 35.20. Yleisesti ja lisäksi arvio asumisneuvonnan toteuttamisesta ja järjestämisvastuusta sekä kuntien ja hyvinvointialueiden rajapinnasta asumisen ja rakentamisen sektorilla

**Asia: HE 154/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle
valtion talousarvioksi vuodelle 2023**

**Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan asunto- ja
ympäristöjaosto 19.10.2022**

Asiantuntija kuuleminen

Kati Kallimo

Keski-Suomen hyvinvointialue

Luku 35.20. Yleiset huomiot

- *Hyvinvointialueuudistus tuo uuden näkökulman myös asumisen ja rakentamisen tavoitteisiin ja suunnitteluun*
 - *Hyvinvointialueella on tarve tarkastella yhteistyössä kuntien ja maakuntien liittojen kanssa alueellisesti esimerkiksi palvelutuotantoon liittyvien rakennushankkeiden sijoittumista ja siihen liittyvää ennakoivaa maankäyttöä ja kaavoitussuunnittelua.*
 - *Hyvinvointialueen ja kuntien välisen maankäytön ja kaavoituksen sekä muun yhteiskunta- ja ympäristösuunnitellun yhteistyön rakentaminen ja mallintaminen on tärkeää jotta kunnat huomioivat myös päätäntävallassaan olevassa asiassa hyvinvointialueen tarpeet*
 - *Hyvinvointialue voi tukea alueen kuntia tiedon tuottamisella ja asiantuntemuksella erilaisten asumisen mallien vaikuttavuudesta esimerkiksi arjessa selviytymiseen, henkiseen hyvinvointiin tai sosiaaliseen hyvinvointiin. Kuntien kannattaa hyödyntää hyvinvointialueen asiantuntijoita ja tietopohjaa.*
- *Hyvinvointialueiden näkökulmasta on myös tärkeää että erilaisia alueita tuetaan ja kehitetään keinoja alueellisen suunnittelun parantamiseksi*
 - *Ei pelkästään työikäisten (etätyö) tarpeiden mukaisesti vaan myös lapsiperheiden sekä ikääntyneen väestön näkökulmasta esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon digitaalisten palveluiden käytön mahdollistamiseksi*
 - *Myös palveluiden yhdenvertaisen saatavuuden ja saavutettavuuden näkökulmasta esimerkiksi teknologiavalmiuksien parantamisen rahoitus, ohjaus ja kehittäminen alueellisesti on tärkeää*
- Väestön hyvinvoinnin ja terveydenedistämisen näkökulmasta myös vihreän infrastruktuurin ylläpitäminen ja kehittäminen asukkaiden käyttöön on hyvä tavoite
- Erityisryhmien asumisen edellytysten turvaaminen on merkityksellistä etenkin ikääntyneiden monimuotoinen ja itsenäistä asumista, mm. yhteisöllinen asuminen, tukevat ratkaisut ovat tärkeitä, myös asunnottomuuteen vaikuttaminen eri keinoilla on tärkeää, nämä toimenpiteet vähentävät sosiaali- ja terveyspalveluiden tarvetta sekä muuta syrjäytymistä merkittävästi

Kuntien ja hyvinvointialueiden rajapinnasta asumisen ja rakentamisen sektorilla

- *Keskeisiä yhteisiä tavoitteita asumisen kannalta ovat*
 - *Tarvelähtöisen palveluverkon (hyvinvointialueen palvelustrategia) suunnittelussa -> hyvinvointialueen kuntien kaavoitus ja palvelurakentamisen mahdollisuudet*
 - *Ennaltaehkäisevät ja toimintakykyä lisäävät toimet*
 - *yleisten palveluiden saatavuus ja saavutettavuus, julkinen liikenne, liikkumisympäristö, yleinen esteettömyys, sosiaalinen ympäristö*
 - *Asumisen ja asuinympäristöjen ikäystävällisyys, myös muut erityisryhmät huomioiden*
 - *Toimintakykyä ja arjen sujuvuutta tukeva rakentaminen ja asuinympäristöt, asumisen taloudelliset reunaehdot, turvallinen ympäristö*
 - *Alueiden teknologisten valmiuksien kehittäminen*
 - *Toimintaedellytysten luominen myös sosiaali- ja terveyspalveluiden tueksi maakunnan eri osissa*
- *Toimintamallin, vastuiden ja yhteistyön kuvaaminen esimerkiksi kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyösopimukseen olisi tarkoituksenmukaista*
- Yhteistyötä

Asuinalueiden suunnittelussa, erityisryhmien asuntotuotannon suunnittelussa, asuntokannan ja asuinympäristöjen kehittämisessä

Hyvinvointialueen tarkastelunäkökulmana mm. hyvinvointialueen työntekijät ja heidän asumisen edellytykset sekä palvelutuotannon toteuttamisen edellytykset ja palveluissa olevien asiakkaiden asumisen ja palveluiden saatavuuden ja saavutettavuuden edellytykset

Arvio asumisneuvonnan toteuttamisesta ja järjestämisvastuusta

- *Hyvinvointialueuudistuksen myötä on hyvä tarkastella vastuita asumisneuvonnan osalta, kuten muidenkin sellaisten tehtävien osalta jotka eivät kuulu sosiaali- ja terveydenhuollon piiriin mutta ovat kuntapohjaisessa toimintamallissa usein olleet sote-toimialan vastuulla*
- *Asumisneuvonnan merkityksen ja vaikuttavuuden nostaminen lakitasolle on hyvä asia,*
 - *on kuitenkin huomioitava että toiminta pysyy matalankynnyksen toimintana, eikä toiminnassa saa muodostua rajapintoja toimijoiden välille*
- *Asumisneuvonnan osa-alueiden painopiste vahvasti erilaisia asumiseen liittyviä mm. vuokravelat, asumisen häiriöt ja hädät tai asumisen jatkumisen turvaamisessa, ei niinkään sosiaali- ja terveystalveluiden järjestämisen asioita, joten on tarkoituksenmukaista olla osana kuntien järjestämisvastuulla olevaa asumistehtävää*
- Asumisneuvontaa on tähän saakka tehty tiiviissä yhteistyössä kunnan sisällä, esimerkiksi kaupunkirakenne, sosiaali- ja terveystalvelut ja kunnan vuokrataloyhtiö
 - Usein merkittävästi osana aikuissosiaalityötä joka nyt siirtyy hyvinvointialueen järjestämis- ja tuottamisvastuulle
 - Toteutunee edelleen jatkossakin tiiviissä yhteistyössä kunnan ja hyvinvointialueen sekä muiden toimijoiden, kuten järjestö,- seurakunta ja yhdistystoiminta, kesken
 - Merkittävää ennaltaehkäisevää ja väestön hyvinvointia tukevaa kunnan alueen asukkaiden tukemista, ohjausta ja neuvontaa
 - Huomioitava, että kaikissa kunnissa ei erillistä asumisenohjausta ole ollut ja usein toiminta on toteutunut kunnan sosiaalihuollon kautta tai on ollut sattumanvaraista

Kiitos

<https://eur05.safelinks.protection.outlook.com/?url=https%3A%2F%2Fwww.eduskunta.fi%2Fpdf%2FHE%2B154%2F2022&data=05%7C01%7Ckirjaamo%40hyvaks.fi%7C728d0f2487e64b8e5faa08daab7e37e7%7Ce1105d2e0bbf40ae8d8e26a848f42161%7C0%7C0%7C638010855844520181%7CUnknown%7CTWFpbGZsb3d8eyJWljoIMC4wLjAwMDAiLCJQIjoiV2luMzliLCJBTil6lk1haWwiLCJXVCi6Mn0%3D%7C3000%7C%7C%7C&sdata=BhNYO0BLzUzR3T0aKcgmQsywn3plmWh3qkQAGde%2BBTg%3D&reserved=0>

#hyvaks
#hyvinvointialueks
#hyväärkikaikille